

Forflag, der sikkert vil føre til ret betydelige Udgifter særlig for de fattige Kommuner, lige saa lidt som vi kunne antage, at man vil gaa med til helt at overlade Ministeriet og Amtsskoleledelserne at foretage Embedernes Klassificering alene efter det af Flertallet angivne Princip, hvorved der jo ogsaa er det at bemærke, at det Embede, der har et ringe Børneantal i Aar, kan have et stort om 10 Aar eller endnu kortere Tid.

Efter Flertallets Mening er der den store Fordel ved Procentstyret, at det animerer Kommunerne til at ofre paa deres Skolevæsen, medens Regeringsforflaget fra i Fjor ikke menes at indeholde nogen Spore i saa Henseende i nogen nærværdig Grad, men efter vor Mening vil Resultatet blive ganske det samme, enten Staten giver Tilskuddet i Form af Alderstillaag til de Lærere, der ansættes, eller i Form af Procenter af alle Skoleudgifter, og vi finde, at det er baade det mest betryggende og det mest praktiske, at Tilskuddet rettes efter Lærerantallet alene, og ikke tillige efter, hvad der udgives til Skolebygningernes Reparation og Vedligeholdelse o. s. v. Der kan fornødigvis ikke være nogen Tvivl om, at der i begge Ordninger ligger en ret kraftig Spore for Kommunerne til ikke at blive staaende ved Oprettelsen af de Embeder, der ere nødvendige efter Loven, men mere og mere gaa over til Hverdagskoler, saa vidt Forholdene tillade det.

Hvad det tredje Punkt om en fortsat Undervisning ud over Konfirmationstiden angaar, da har Mindretallet naturligvis intet imod, at Staten yder Bidrag dertil, men vi finde det urimeligt, at det sker med samme Procent som til den egentlige Folkestole, og i Henhold til en Lov om Folkestolen, som vi ønske holdt for sig selv som en selvstændig Institution. Selv om der ikke sluttet med en Fageksamen, kan dog ingen forhindre, at denne Undervisning paa Statens Bekostning i mange Tilfælde bliver en forberedende Undervisning for en Fageksamen.

Vi kunne altsaa ikke gaa ind paa noget af disse 3 Hovedpunkter, men stiller os i det hele paa det Standpunkt, at vi blive

staaende ved det, som Fællesudvalget i Fjor enedes om, og hvor der ikke opnaaedes Enighed, anbefaler Landstingets Affattelse fra i Fjor.

Et andet Mindretal (B. Bøjsen, S. Jensen, N. Møller og S. Pedersen) er enigt med foran nævnte Mindretal i, at den almindelige Folkestole med Statsunderstøttelse og under Statstilfyn bør vedblive at være en særlig Institution, og at det vilde være uheldigt at sætte den i løvbunden Forbindelse med andre Undervisningsanstalter, som f. Eks. Aftenkoler, Fortsættelseskoler eller Realskoler (de saakaldte Mellemkoler).

Mindretallet underkender vel ikke den Betydning, som disse Skoler under visse Forudsætninger kunne have for Oplysningens Fremme i enkelte Retninger; men da det næppe nogen Sinde vil lykkes og sikkert heller ikke vilde være heldigt at indføre Undervisningstrang ud over Konfirmationsalderen, saa ville disse Skoler heller ikke kunne blive almindelige Folkestoler, og de bør derfor som hidtil helst understøttes ved Bevilling paa de aarlige Finanslove eller nøjere ordnes og understøttes ved særlig Lov.

Ligeledes er Mindretallet enigt med foran nævnte Mindretal i, at den af Regeringen foreslaaede og af Folketinget tiltraadte Maade at fordele Statsunderstøttelsen til Folkestolen paa, nemlig som Alderstillaag til Lærerne og Lærerinderne, meget er at foretrække for den af Udvalgets Flertal foreslaaede Fordeling med visse Procent af enkelte Dele af Kommunernes Udgifter i Almindelighed til deres Skolevæsen. Mindretallet tror nemlig ikke, at et saadant Præmiesystem som Regel vil bidrage videre — og i alt Fald ikke paa nogen god Maade — til en sund Udvikling af Folkestolen, medens det derimod er klart nok, at det vil medføre Ubillighed mod Lærerne og stor Uretfærdighed over for fattige og mindre vel stillede Kommuner.

Endelig maa Mindretallet i Overensstemmelse med sin Udtalelse i Betænkningen